راستکردنەوەی مێژووی ژیانی خەلیل منەوەرو چەند شیعرێکی بلاونەکراوەی

هەردەوێل کاکەیی

هەق‌خوازو هەق‌پەروەر . دۆستو یاوەری هەژارو کنارگیران . دژی زۆردارو چەوسێنەر . وریاو بلیمەتو زانا . بیرتیژو ڕووناك‌بیر . تەمیرەژەنی بێ‌هاوتا . ئاوارەی هەردەو هەلەتی ناوچەی گەرمیان . عاشقی دیمەنو سروشتی کوێستانەکان . مەستو مەدهوشی شاخە بەرزەکانی کوردستان . قەلەم بە دەستی بەتوانا . شاعیری چینی چەوساوەکان (خەلیل کوڕی خضر کوڕی ئەحمەد کوڕی خەلیل)ە بە تیرە (گەرامی)یە بە خزمایەتی لەگەڵ بنەماڵەی یەسو ساوکی شاعیردا (١٨٣١ - ١٩٠٩ز) یەك دەگرنەوە .

ناوی ڕاستەقینەی (محەمەد خەلیل)ە بەلام هەر لە منداڵی‌یەوە بە (خەلیل) بانگ کراوە تا ناوی دووەم بە سەریا چەسپاوەو ناوە پێشوەکەشی فەرامۆش کراوە . وەك خۆی لەم تاکە خشتەدا وتویەتی :

زار مەحجووبم جە لای خاسو عام

(محەمەد خەلیل) مەنشوور بە نغام

شاعیری پایە بەرزمان لە ساڵی ١٨٧٨ی‌ز لە شاری (کەرکوك) گەڕەکی (موسەلا) هاتوەتە ڕووی جیهان . . زانای ئاین پەروەری کەکەیی سەیید بورهان ڕەشید (١٩١١ - ١٩٧٦ز) دانشتووی شاری کەرکوك دەیوت : مەلا خەلیل لە دەورو بەری ساڵی ١٩٢٣ی‌ز لە تەمەنی (٦٨) ساڵیدا لە شاری (خانەقین) فەرمانی یەزدانی بەجێ‌هێناوەو لە گۆڕستانی (پاشا کۆپری) بە خاك سپێرراوە . واتە لە ساڵی (١٨٥٥ز) لە دایك بووە . مامۆستا (موسی زکی مصطفی) لە ژمارەی (٥ . ٦ - ٧) ی گۆڤاری (قرداشلق - الأخاء)ی عەرەبی‌و تورکمانی ساڵی ١٩٧١ی‌ز دەڵێت : شاعیر لە ساڵی ١٢٨٠ی ڕوومی = (١٨٦٣ز) هاتوەتە دنیاوە . ئێمەیش واتە من و

ماموستا مستەفا نەریمان لەکاتی خۆیدا ئەم رایەمان بە راست زانی و لە دیوانەکەیدا بۆ لەدایك بوونی تۆمارمان کردن و دەست نیشانی مێژوو . پێشوەکەشیان کردووە . . بەلام خەلیل منەوەر لە سالی (١٣٢٦ك) بەرامبەر بە (١٩٠٨ی ز) لە شاری (کفری)دا تەمەنی خۆی دیاری دەکات و دەلێت :

بەزات بێچوون (حي ذوالجلال)
تەئریخ عومرم یاوان وە (سی سال)

* * * * *

بەگوێرەی ئەم خشتە شیعرە شاعیر لە سالی ١٩٠٨ی ز لە تەمەنی (٣٠) سی سالیدا بووە واتە لە سالی ١٨٧٨ی ز هاتوەتە دنیاوە .

لە سالی ١٩١٤ی ز لە پاش ئەوەی مەنیجی ژنی دەمرێ لە (کفری)دا دێتەوە ناو هۆزەکەی و لە دێی (عەرەب کۆیی) لە ناوچەی (داقوق) نیشتەجێ دەبێ . لە سالی ١٩١٧ی ز خاتوون نارنجی کچی تەلعەت کاکەیی دەهێنێ و دەبێتە هاوسەری لە چارە کلۆلی شاعیر لە پاش ماوەیەکی کەم ئەمیش دەمرێ جا لە پاش دانشتنی بە (٢١) بیست و یەك مانگ لە گوندی ناوبراودا واتە لە سەرەتای سالی (١٩١٨ز) نزاو هاوار دەکات و ژیانی پر نارەحەتی خۆی بۆ سەید رۆستەم ئاغای کاکەیی (١٨٥٧ – ١٩١٩ز) دەردەبرێت و دەلێت :

(بیست و یەك ماهەن) هام چە خزمەتت
مەمنوون ئیحسان لوتف و شەفەقەتت
ئینجا تەمەنی خۆی دەست نیشان دەکات و دەلێت :
تەئریخ عومرت یاوا وە (چل) سال
دیت وە دیدەی وێت دوو ژەن و دوو مال

* * * * *

جا بە گوێرەی قسەی خۆی بۆمان وا دەردەکەوێت شاعیر لە سالی (١٨٧٨ز) لەدایك بووە نەك لەسالی (١٨٦٣ز) یان (١٨٨٥ ز) .

بێگومان ئەم مێژووە بۆ لە دایك بوونی لەوانی تر راست ترە چونکە ئەمە نەرای منو نە هی کەسێکی ترە بەلکوئەمە وتاری شاعیر خۆیەتی .

لەبەد بەختی و چارە کلۆلی شاعیری نەمر هێشتا ساوا بووە باوکی مردووە (خانزاد) خانمی دایکی بە هەژاری و بێوەژن کۆشی بەسەر بەرزی و روو سپێتی بەخێوی کردووە . بەپێی داب و نەریتی ئەو رۆژگارە لە شاری کەرکوك لای مەلا نراوەتە بەر خوێندن . لە تەمەنی (١٠) دە سالید دایکی دەمرێ و خۆی و جەلیل و ئەلیاسی برای بێکەس و باوان دەمێننەوەو ناچار دەبن لە سالی ١٨٨٦ی ز سەری خۆیان هەلدەگرن و دەچنە دێی (وەردەك)ی کاکەیی لە هەرێمی شاری (موسل) . جا شاعیر ئەو کاتەی دێتە یادو بەزەیی بە خۆیا دێت و لەسەر بێکەسی خۆیان بەشیعرەوە بە خوای مەزن دەلێت :

ئەوەل مەحروم بیم جە سایەی تاتە
پەی دایەم کیانای یاس بەخەلاتە
دووهەم مەئیوس بیم جە خزمەت دایە
بێ باوان مەندم هەر رۆ جە لایە

* * * * *

خەلیل منەووەر لە سالی ١٨٨٩ی ز دیسان مال دەگوێزێتەوە بۆ شاری کەرکوك و دەچێتە خزمەتی خوا لێ خۆش بوو زانای بایە بەرزی کاکەیی مەلا سەمەد (١٨٣٩ – ١٩١٥ز) کوری مام پیرەویس خوبیلە زادە نە شاری کەرکوك بۆ بەدەست هێنانی مانەی ئایینی. لە سالی (١٨٩١ی ز) بەوە ئیتر لە کەرکوك نەماوەو چوەتە شاری (کفری) چونکە لە هۆزەکەی لەو شارەش هەن . دەبێتە دراوسێی باوە ئەحمەد . مەلا خەلیل پیاوێکی بالا درێژو لاواز بووە . ئەسمەر رەنگ و خاوەن جووتێ سمێلی درێژ بووە . کەواو سەلتەی فەقیانەداری لەبەر کردووە . مشکی بەستوەتە سەرەوە .

شاعیر بە گەنجی دەکەوێتە ئەوینی مەنیجەی کچی عەبدوو سەوزالیەوە بەلام ئەم کچەی نابێتە نسیب جا لەگەل مەنیجەی کچی ئەحمەد یەسودا زەماوەندی کردووە . کاتێ مەنیجەی بە بووکی بۆ دێت هۆنراوەیەکی دورو درێژی تەرو پاراوی بەسەردا هۆنیوەتەوە . ئەمەش چەند خشتێکە لەو شیعرە :–

مەنیجە خانی ..
مەعلوومەن نە عام مەنیجە خانی
عاقل و دانا هەم خۆش زوبانی
سەنگین سالار هام سام گرانی

تەشریف ئاوردی وەلای عەبدالْت
مەلّلاْ بی حەیران شوعلەی جەمالْت

* * * * *

بەرهەمی ئەم ژنەی کوڕێك و دووکچ بووە ، کوڕەکەی ناوی (نوری) بووە بەڵام ناوی کچەکانی دیار نین پارچە شیعرێکی غەزەلی هۆنیوەتەوە بە ناو نیشانی (لەیلیٚ گوڵنازەن) لە ناوەڕۆکی ئەم شیعرەدا وا بۆمان دەردەکەوێت شاعیرمان حەزی لە کچێکی تریش کردووە ناوی (گوڵناز) بووە . ، ئەمەش چەند خشتێکە لەو شیعرە :-

لەیلیٚ گوڵنازەن ، لەیلیٚ گوڵنازەن
ئیسم شەریفش ماچان گوڵنازەن
سەدای چون بولبول سوب خۆش ئاوازەن
پەی سەیران گوڵ هەر جە پەروازەن
کالاْی کراسش چیت نازنازەن
توحفەی قافلْەی شار شیرازەن
ڕەوشت و لەنجەش وەغەمزەو نازەن
شۆخەن سەرکەشەن وێنەی شاهبازەن

* * * * *

لەکۆتاییدا دەڵێت :

مەحبووبەی حەنین نازك دڵوازەن
سەر تا پا بیٚ عەیب حۆری مەجازەن
خەلیل دێوانەی شۆخ سەرئەفرازەن
پەی مەدح دڵبەر هەر لە پێشوازەن

شاعیری بە ناوبانگی کورد فەقیٚ قادری هەمەوەندی (١٢٢٨ ١٣٢٤ی ك) گەلیٚ کاری لە دڵو دەروونی شاعیر کردووە . جا بە بۆنەی ماتەمیەوە شیعرێکی داناوەو تیایدا دەڵێت :

دنیای بیٚ وەفا ، دنیای بیٚ وەفا
فریادم جە دەست دنیای بیٚ وەفا

زەوقش زەقوومەن مەتاعش جەفا
کەس تا سەر نەکەرد جە سایەش سەفا

* * * * * *

یان :

ئاخر وەفات کەرد ئەو عالی جەناب
ئەو سۆفی مەرحوم (مؤلف الكتاب)

ڕۆح پڕ فتوح شوعەرای زەمان
پەرواز کەرد پەریٚ دەروازەی جینان

بەڕۆح مەغفور (فەقیٚ)ی ڕەحمەتی
((فادخلي في عبادي وأدخلي جنتي)

* * * * *

لە پارچە شیعرێکی تردا کە بە ناونیشانی (هذا بیان شاعیرەهای کتاب) دایناوە تیایدا ناوی سی و پێنج شاعیر دێنیٚ و فەقیٚ قادریشی لە هەموویان بەرزترو زاناتر زانیوە وەکو لەم خشتانەی خوارەوەدا وتویەتی :

(کاتب الحروف) خەلیل منەووەر
ئینە سی و پێنج بە وەجە دەفتەر

میزان کەردم دەرك وەعەین زاهیر
مەزموون فەردان سی و پێنج شاعیر

یەك یەك نامەوزوون نوسخەهای نادر
غەیر هامتای فەقیٚ عەبدولقادر

فەریادم پەریٚ شوعەرای زەمان
هاوارم پەریٚ بەگزادەی وەنان

بێدادم پەریٚ ساحێب تەئلیف
فیغانم پەی مەرگ ئوستاد تصنیف

* * * * *

لە ساڵی ١٩١٩ی ز کاتیٚ ڕژێمی کۆنە پەرسیٚ ئینگلیز (شێخ مەحموود)ی نەمر لە سلێمانی دوور دەخاتەوەو ڕەهەنەی هیندستانی دەکەن شاعیر ئەم چوارینەیەی دژ بە ئینگلیزەکان وتووە :

ئارۆ زەمانەی دەور ئینگلیزەن
نێکان وە بێزەن نانێك عەزیزەن

ئەعزای مەجلیسیان گشت .. فرۆش
هیچ ئەزانان مەخوران بەجۆش

دیسان بەئینگلیزەکان وتویەتی :
زەمانەی زەندیق دەور ئینگلیزەن
پارە لە پدەر یەك جار عەزیزەن

پارە لە فرزەند شیرینتر بییەن
بێ دینان وە پوول بێ دینتر بییەن

مەلا خەلیل جگە لەوەی شاعیرە لە تەمیرە ژەنینیشدا دەستێکی بالای هەبوە . دەنگ‌و ئاوازی گەلێ خۆش بووە . بە شەوان لە قاوەخانەکان‌و دیوانەکاندا بۆ خەڵکی شیعرو شانامەی کوردی بە ئاوازەوە

خوێندووەتەوە جار جارێکیش بە دەم شیعر خوێندنەوە تەمیرەی لێداوە .

شاعیرمان لە سەر دەمی رژێمی عوسمانی‌یەکاندا دووجار گیراوەو لە بەندیخانەدا بەندکراوە . یەکەمیان لە رۆژی ٢٤ی شەووال ١٣١٢ی کۆچی بەرامبەر بە ساڵی (١٨٩٤ز) بۆ ماوەی دوو رۆژ لە بەندیخانەی شاری (کفری) ماوەتەوە . لە بەندیخانەدا شیعرێکی نایابی هۆنیوەتەوە بە ناونیشانی (غەمبارەن ئیمشەو) ئەمەش چەند خشتێکە لە نموونەی ئەو هۆنراوەیە :

غەمبارەن ئیمشەو ...
مورغ دڵ بێعەیش غەمبارەن ئیمشەو

رۆشنی چەشم غوبارەن ئیمشەو
عوشرەتم سەرتەوق زنارەن ئیمشەو

تەن مەحبووس‌بەند دیشوارەن ئیمشەو
مەسکەنم حوجرەی پڕ تارەن ئیمشەو

مەر خەلیل خوین‌و فەوارەن ئیمشەو
وەی تەورە زەلیل‌و زگارەن ئیمشەو

طەعام نە دەهەن چون ژارەن ئیمشەو
تەحقیق لە حەیات بێزارەن ئیمشەو

* *

لە بڕبڕەی شیعرەکەی‌دا وا دەردەکەوێت هۆی گرتنی شاعیر ئەوە بووەدژی هێزی شەڕو ستەمکاری ڕاوەستاوە بۆیە ئەوانیش پیلانی نارەوایان بۆ دروست کردووەو ڕەوانەی بەندیخانەیان کردووە . لەم سێ خشتە شیعرەدا ئەم ڕاستی‌یەمان بە جوانی بۆ دەردەکەوێت :

وەکەردەی ئەڵەست جەبارەن ئیمشەو
بەواسیطەی قەوم بەدکارەن ئیمشەو

وە دەستی موفتی غەدارەن ئیمشەو
ئینتیقام جەی عەبد بێچارەن ئیمشەو

تاڵعم نە بورج شەرارەن ئیمشەو
ئەلەم نە جەستەم وە بارەن ئیمشەو

میرزا بەم خشتە شیعرە کۆتایی بە هۆنراوەکەی

دەهێنێت :

تەئریخ شەووال بیست‌و چارەن ئیمشەو
دوازدەو سێ سەدو هەزارەن ئیمشەو

* *

بۆ جاری دووەم لە ساڵی (١٩١٤ز) لە کاتی سەفەربەردا لە گوندی (عەرەب کۆیی) لە هەرێمی (داقوق) بە دەست جەندرمە خوێری‌یەکانی رژێمی ئەو سەردەمە بەندکراوەو لەگەڵ دەیان بەندیدا رەوانەی بەندیخانەی (داقوق) کراوە لە پاشاندا بە تەقەلاو کۆشتی ئەم کەسانەی خوارەوە لە بەندیخانە ڕزگار کراوە : (سەیید وەلەد کوڕی سەیید محەمەد ئاغای کاکەیی . سەیید خەلیل ئاغای کاکەیی . سەیید ڕۆستەم ئاغای کاکەیی .فەرمانبەر ڕەمزی بەگ . فەرمانبەر مەجید ئەفەندی کوڕی

جمعەئغ) . . جا خەلیل منەووەر رووداوی (سەفەربەر)و گرتنەکەی خستوەتە قالبی داستانێکی جوانو ناپابەوەو دەڵێت :

جە(عەرەب کۆلی) پەیدا بی مەحشەر
ئایلو ژەنان خاك مەکەرد وەسەر

رەشوەتو رەجا هیچ ناما وەکار
بەغەیر چە رۆ رۆی فریادو هاوار

زایەڵەی مەحبووس پەشێوی خەراو
کێشیا شەربەو کونەو جامو ئاو

نان ئاما پەریٚ (عیسا) رەشبگیر
تەندیریوساجیو هەلاّتیو فەتیر

جە حەلْق هیچ مەرد نان نەلوا بە وار
مەگەر ئەدەبسز یەتیمچەی بێعار

یان :

من هەم پەریشان ئەحوالٚ موکەرەر
بێداد بیٚ ئیمداد بیٚ چارەی ئەفقەر

فیرار بیم چەنی چلو دوو نەفەر
زەلیل بیم وە دەست زابتو عەسکەر

یان :

تەمام مەحبووسان دەست بەستەی زەلیل
بەردن پەی (تاوغ) چون کۆرو سەفیل

ئەوەلٚ وە سایەی پادشای جەبار
دووهەم جە فەیض زات هەشتو چوار

ثالث هەم چە فەیض ساحێب زولفەقار
داماد عەزیز رەسولٚ نازدار

رابع وەسایەی ئەفەندی جەشار
یەعنی (سەید وەلەد) ئاغای بیٚ گدار

خامس جە نفووس میر شەوکەتدار
یەعنی (سەید خەلیل) ئاغای سایەدار

سادس چە هیممەت میر غیرەتدار
یەعنی (سەید رۆستەم) میر پڕ قەرار
سابع وە رەجای میر وەفادار
یەعنی (رەمزی بەگ) مودیر سالار

هەشتەم بە گوفتەی (مەجید ئەفەندی)
کاتب مە نشوور حوکمەت پەسەندی

(عیسا ئەفەندی) بەرلوا جە قار
(میرزا خەلیلش) جە بەند کەرد قورتار

* *

لەساڵی ١٩١٦ی‌ز مەنیجە خانمی ژنی لە شاری کفری‌دا دەمریٚ . شاعیریش ئەوە بە چاك دەزانێت بگەڕێتەوە بۆ ناو خزمو کەسو کارەکەی وەکو خۆی لە لاواندنەوەی ژنەکەی‌دا وتویەتی :

بیٚکەس خەدەنگیٚ پەی یانەم شانا
بڕیش جەرگ حەریم منش هاست تەنها

حەریم کۆچش کەرد کۆچی یەکجاری
چەمم کەرد لێلاّو هوناو بی جاری

ئینجا دێتە سەر ئەم رایەو دەڵێت :
جە مەئوای کفری هیچ کەسێم نییا
بەیۆ وە فریاد بکەرۆم ئەحیا

ئانەخاسترەن نەی شار کۆچ کەری
پەی نام کاکەئی‌یان زود هانا بەری

فەرهەنگۆك

ئاب : ئاو
ئارۆ : ئەمرۆ
ئانە : ئەوە
ئاوردی : هێنای
ئایل : منداڵ
ئی : ئەمە
ئینە : ئەمە
(ب)
بمانۆ : بمێنی
بوانان : بخوێنن
بەرد : بردی
بەرئوا : دەرچوو
بەند : بەندیخانە
بەری : بیەم ؟
(پ)
پدەر : باوك
پەرواز : فڕین ـ باڵە فڕێی پەلەوەر .
پەرێ : بۆ
پەی : بۆ
(ت)
تاتە : باوك
تار : تاریك
تەن : لەش
تەور : جۆر ـ شێوە .
(ج)
جینان : بەهەشت
جە : لە ـ ژە .
(چ)
چەشم : چاو
چەم : چاو
چە = (جە): لە
(ح)
حەی : مار .

(خ)
خاسی : چاك
خوێش : خزم
خەدەنگ : تیر .
(د)
دامەد : ئامۆزا
دما : دوا ـ پاش
دیشوار : ستەم ـ ناخۆشی .
دەروازە : بەردەرگا .
پێش‌دەرگاری
کۆشك‌و تەلار .
دەهەن : دەم

(ر)
رۆ : رۆژ
رەهرەوان دین : زانای ئاینی
(ز)
زایەڵە : هوارو غەڵبە
غەڵب .
زگار : هوار ـ فیغان
زنار – زینهار : ئازارو ناخۆش
زولفەقار : شیرەکەی حەزرەتی عەلیە (د . خ) .
(ژ)
ژەن : ژن .

(س)
سارا : سەحرا ـ دەشت .
سوب : بەرەبەیان .
سە : سێ ـ ژمارەی (٣)
سەدا : دەنگ
سەرکەش : بەتوانا ـ بەهێز ـ بەگوڕ .
(ف)
فرزەند : کوڕ ـ رۆڵە
فرێ : زۆر

(ق)
قورتار : رزگار بوون .
(ك)
کەلا : کوتان ـ قومش
کنچە : کچ
کۆهسار : شاخاوی
کیان : ناردی
(ل)
لەب : لێو

(م)
مچان : دەڵێن
مە : مانگ
مورغ : پەلەوەر
(ن)
نەم : نەهات
نێك : خراپ
نەبۆ : نابێ
نەزانان : نازانن
نیك : چاك
نەنو : نەرۆیشت
نەوات : نەبێت ـ گەرۆ .

(و)
وارده : خواردەمەنی
(ه)
هاستی : هێشتی .
هەشت‌و چوار : دەست نیشانە بۆ دوانزە ئیمامی
مەعصومین (٨ ، ٤ = ١٢) .
(ی)
یاس : پرسە
یانە : ماڵ
یوا : گەیشت

سەرچاوەکان

(١) شاعیری چەوساوەکان خەلیل منەووەر . بەغدا ١٩٨٤ ـ هەردەوێڵ کاکەیی و مستەفا نەریمان .
(٢) درو دەست نووسی خەلیل منەووەر .
(٣) فەرهەنگی عەمید حەسەن عەمید
(٤) المعجم الذهبي (فارسی عەرەبی) د. محمد التونجي بيروت ١٩٨٠

چونکە قەومم خوێش نەرووی تەنگانە
پەریٚ نیٚ قەومان براو باوانە

بەلیٚ شاعیر دەگەڕێتەوە ناو خزمو کەس‌و کارەکە ی لە پاش چەند مانگێك لەویٚ خاتوون (نارنجی کچی تەڵعەت کاکەیی) دەهێنێ‌و دەبێتە هاوژیانی . باری نەگبەتی لە کۆڵی نابێتەوە لە پاش چەند مانگێك ئەمیش دەمرێ . ئافرەتێکی قەیرە هەبوە ناوی (هەمین کچی مام ئەحمەد وەلکە) بووە دڵی دەرواتە مەلا خەلیل‌و زۆریش خۆشی ویستووە بەلام مەلا نەیخواستووە لەبەر ئەوەی قەیرە ژن بووەو لە تەمەنیشدا لە مەلا گەلیٚ گەورەتر بووە . بۆ ئەم ئافرەتەش وتویەتی :

گیای بەخت من بییەن سە پەلکە
مەعشوقم (هەمین مام ئەحمەد وەلکە)

چەند ئافرەتێکی بێوەژن‌و قەیرە ژن هەبوە ئەوانیش ئارەزوویان هەبوە بە مەلا خەلیل شوو بکەن‌و لە گەڵیدا سەر لەسەر یەك سەرین بنێن بۆ ئەو ئافرەتانەش ئەم تاکە خشتەی وتووە :

چەند مەعشووق هەنی پەی من زەروورەن
بەعزیٚ جە نزدیك بەعزیٚ جە دوورەن

بەلام وا دیارە مەلا خەلیل لەناو ئەو هەموو ئافرەتانە خوشکە (پەری) خانی هەڵبژاردووەو لەگەڵیدا زەماوەندی گێڕاوە بۆیە بە شیعرەوە دەڵێت :

پەی شەخسیٚ هەنی بیم وە موشتەری
جە (عەلی سەرای) ئامۆژن (پەری)

بالاٚ چون بەیداغ سورەت لەنگەری
سە ئایل دارۆ پەی رەنج بێوەری

وارسش نییەن سیٚ طفل زەلیل
وە ناخێر (پەری دریا وە (خەلیل)

نی چوار تا چوار جەمعەن مەبۆ هەشت
دەك خەلیل ئیقبالٚ بەختت بۆ بەرگەشت

مەگەر (سەیید رۆستەم) نیمەی ئەملاکش
وەدالیەو خەرمان وەئاب‌و خاکش

بەخشۆ وەنەم وەبیٚ دەردەسەر
پەریٚ نەفەقەی نان هەشت نەفەر

* * * * * * *

شاعیر لەم شوێن‌و جێگانە داینشتووە :
(کەرکوك ، کفری ، خانەقین ، گوندی وەردەك لە هەرێمی موسل ، تەرجیل لە هەرێمی کەرکوك ، گوندی عەرەب کۆیی‌و زەنقرو تۆبزاوەو عەلی سەرای لە هەرێمی داقوق) .
شاعیر لە شیعری ئەوینی‌و دڵداریش‌دا دەستێکی بالاٚی هەبوە ئەمەش چەند دێڕێکە لە نموونەی ئەو جۆرە شیعرانەی :

کناچەی کوردەن خاوەن خەت خاڵەن
دەم نوقڵ‌و نەوات دوو لیمۆش کاڵەن

پەروەردەی سارای نام کوردستانەن
پەپوولەی ناسك نام کۆهسارانەن

پرچش لوول‌و خام چەنی زوڵفانش
پەخش واردەن چون حەی وەبان مەمانش

دگان مرواری بالاٚش چون چنار
خۆ لەبش ناسك گۆناش گوڵٚ هەنار

سینەش تازە دوو میوە دارۆ
رەهرەوان دین چە دین برمارۆ

* * * * * * *

شاعیر گەلیٚ شیعری هەمە جۆری لە پاش بەجیٚماوە
وەکو خۆی فەرمویەتی :

فریٚ نویسنام شیعر وە کوردی
کەردەنم بەیان ئەحوالٚ رابوردی

نەدمای مەرگم بمانۆ یادگار
بوانان کوردان نە رووی رۆزگار